

Μήνυμα Παγκόσμιας Ημέρας Θεάτρου 2015

Τους καλύτερους καλλιτέχνες του θεάτρου πιο εύκολα τους βρίσκεις μακριά από τη σκηνή. Και οι πλείστοι από αυτούς γενικά δεν ενδιαφέρονται για το θέατρο, ως μια μηχανή αντιγραφής δραματικών συμβάσεων και αναπαραγωγής κοινοτυπιών. Αναζητούν την πάλλουσα πηγή, τα ζώντα ρεύματα που έχουν την τάση να παρακάμπτουν τις θεατρικές αίθουσες και τα πλήθη των ανθρώπων, που τείνουν να μιμούνται τον έναν κόσμο ή τον άλλο. Μιμούμαστε αντί να δημιουργούμε κόσμους, οι οποίοι να εστιάζονται ή έστω να βασίζονται στον διάλογο με ένα κοινό και σε αισθήματα που διογκώνονται κάτω από την επιφάνεια. Και πράγματι, δεν υπάρχει τίποτα που να αποκαλύπτει τα κρυμμένα πάθη καλύτερα από το θέατρο.

Τις περισσότερες φορές στρέφομαι προς την πεζογραφία για καθοδήγηση. Καθημερινά φέρνω στο μυαλό μου συγγραφείς οι οποίοι σχεδόν εκατόν χρόνια πριν αφηγήθηκαν προφητικά μα και διακριτικά την παρακμή των Ευρωπαϊκών θεών, εκείνο το λυκόφως που βύθισε τον πολιτισμό μας στο σκοτάδι, ένα σκοτάδι που δεν έχει ακόμη φωτιστεί. Φέρνω στο μυαλό μου τον Φραντς Κάφκα, τον Τόμας Μαν, τον Μαρσέλ Προυστ. Σήμερα θα λογάριαζα ανάμεσα στους προφήτες και τον Τζον Μάξγουελ Κούτσι.

Η κοινή αίσθηση που είχαν του αναπόφευκτου τέλους του κόσμου – όχι του πλανήτη, αλλά του προτύπου των ανθρωπίνων σχέσεων – και της κοινωνικής τάξης πραγμάτων και αναταραχής, είναι δριμύτατα επίκαιρη για μας, εδώ και τώρα. Για μας που ζούμε μετά το τέλος του κόσμου. Για μας που ζούμε απέναντι στα εγκλήματα και τις συγκρούσεις που εκρήγνυνται καθημερινά σε νέους τόπους και σε ρυθμούς τόσο γοργούς που ούτε τα πανταχού παρόντα ΜΜΕ δεν προλαβαίνουν να καταγράφουν. Αυτές οι πυρκαγιές γρήγορα κατανοούν πληκτικές και εξαφανίζονται από τα δελτία τύπου, για να μην επιστρέψουν ποτέ. Και εμείς αισθανόμαστε ανήμποροι, τρομοκρατημένοι, και εγκλωβισμένοι. Δεν μπορούμε πια να κτίζουμε πύργους, και τα τείχη που πεισματικά κατασκευάζουμε δεν μας προστατεύουν από τίποτα, αντιθέτως, αυτά τα ίδια έχουν ανάγκη από προστασία και φροντίδα, απομυζώντας ένα μεγάλο μέρος της ζωτικής μας ενέργειας. Δεν έχουμε πια το κουράγιο για να προσπαθούμε να δούμε πέρα από την πύλη, πίσω από το τείχος. Και είναι γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο που θα πρέπει να υπάρχει το θέατρο και εδώ θα πρέπει να αναζητήσει τη δύναμή του. Στο να κρυφοκοιτάζει μέσα εκεί, όπου απαγορεύεται.

«Ο μύθος αναζητεί να εξηγήσει ό,τι δεν δύναται να εξηγηθεί. Επειδή είναι ριζωμένος στην αλήθεια, θα πρέπει να περατωθεί στο ανεξήγητο» - έτσι περιέγραψε ο Κάφκα τη μεταμόρφωση του μύθου του Προμηθέα. Πιστεύω ακράδαντα ότι με τα ίδια λόγια θα πρέπει να περιγράψουμε το θέατρο. Και είναι αυτό το είδος θεάτρου, το ριζωμένο στην αλήθεια και το οποίο περατώνεται στο ανεξήγητο που εύχομαι σε όλους τους εργάτες του, εκείνους επάνω στη σκηνή και εκείνους κάτω στην πλατεία, και το εύχομαι από τα βάθη της καρδιάς μου.

Krzysztof Warlikowski

Μετάφραση από τα αγγλικά στα ελληνικά: Αγγέλα Χριστοφίδου